

21. 8. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Trestní příkaz jako výjimka ze základních zásad trestního řízení

Trestní řízení je ovládáno mnoha zásadami, které tvoří základ pro uplatňování trestního práva procesního a jsou zárukou správné interpretace všech institutů a aplikace trestního řádu. Mezi tyto základní zásady patří i zásada ústnosti, veřejnosti a bezprostřednosti, které znamenají, že soud má rozhodovat především na základě ústního projevu stran a důkazů provedených ústně před soudem a má čerpat zejména z pramenů, jež jsou zjišťované skutečnosti nejbližší, přičemž hlavní líčení a veřejné zasedání jsou veřejné a vyloučení veřejnosti je možné pouze v zákonem stanovených případech, vyhlášení rozsudku nebo rozhodnutí je veřejné vždy.

Trestní řízení je ovládáno mnoha zásadami, které tvoří základ pro uplatňování trestního práva procesního a jsou zárukou správné interpretace všech institutů a aplikace trestního řádu. Mezi tyto základní zásady patří i zásada ústnosti, veřejnosti a bezprostřednosti, které znamenají, že soud má rozhodovat především na základě ústního projevu stran a důkazů provedených ústně před soudem a má čerpat zejména z pramenů, jež jsou zjišťované skutečnosti nejbližší, přičemž hlavní líčení a veřejné zasedání jsou veřejné a vyloučení veřejnosti je možné pouze v zákonem stanovených případech, vyhlášení rozsudku nebo rozhodnutí je veřejné vždy. Určitou výjimku z uplatňování těchto zásad v trestním řízení znamená možnost samosoudce bez projednání věci v hlavním líčení vydat trestní příkaz, jestliže skutkový stav je spolehlivě prokázán opatřenými důkazy.

Trestní řád vymezuje, v kterých případech trestný čin nelze vydat a jaké tresty lze trestním příkazem uložit. Trestní příkaz není možno vydat v trestním řízení proti mladistvému, pokud v době jeho vydání nedovršil osmnáctý rok svého věku, dále v řízení proti osobě, která je zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena, také jestliže má být rozhodováno o ochranném opatření nebo jestliže má být uložen souhrnný trest a předchozí trest byl uložen rozsudkem. Trestním příkazem lze uložit trest odnětí svobody do jednoho roku, trest obecně prospěšných prací, trest zákazu činnosti do pěti let, peněžitý trest a trest propadnutí věci. V případě náhradního trestu odnětí svobody za peněžitý trest nesmí tento ani s uloženým trestem odnětí svobody přesahovat jeden rok. Trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku, což znamená, že za skutek, za který byl uložen trest trestním příkazem, nelze pachatele znovu stíhat. Trestní příkaz se nevyhlašuje, pouze se vyhotovuje. Účinky, které jsou spojeny s vyhlášením rozsudku, nastávají doručením trestního příkazu obviněnému.

Zákon stanoví náležitosti, které musí trestní příkaz obsahovat. Je to označení soudu, který trestní příkaz vydal, den a místo vydání trestního příkazu, označení obviněného, dále výrok o vině a o uloženém trestu, v případě, že byl řádně uplatněn nárok na náhradu škody, obsahuje trestní příkaz i výrok o náhradě škody. V neposlední řadě musí trestní příkaz obsahovat i poučení o právu podat odpor.

Odpor je zvláštním opravným prostředkem proti trestnímu příkazu, který jsou oprávněni podat obviněný, osoby, které jsou oprávněny podat v prospěch obviněného odvolání a státní zástupce. K podání odporu je určena lhůta osmi dnů od jeho doručení, přičemž osobám, které mohou podat odvolání ve prospěch obviněného a to s výjimkou státního zástupce, lhůta končí tímž dnem jako obviněnému. Odpor se podává u soudu, který trestní příkaz vydal.

Následkem toho, že byl proti trestnímu příkazu podán odpor, se trestní příkaz ruší a samosoudce nařídí ve věci hlavní líčení. Při hlavním líčení není samosoudce vázán právní kvalifikací, druhem ani výměrou trestu, které jsou obsaženy v trestním příkazu, takže samosoudce může uložit i těžší trest či jiný druh trestu. Pokud nedojde k podání odporu, pak se trestní příkaz stane pravomocným a vykonatelným.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)